

Sygn. akt V KK 21/21

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 11 marca 2021 r.

sprawy **D. D.**

skazanego z art. 178a § 1 i 4 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 18 sierpnia 2020 r., sygn. akt VII Ka (...)

uchylającego w części, a w pozostałym zakresie utrzymującego w mocy
wyrok Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 18 marca 2019 r., sygn. akt II K (...)

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego D. D. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 marca 2019 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w Z. uznał oskarżonego D. D. za winnego tego, że dnia 3 kwietnia 2016 r. na drodze Z. - Z. znajdując się w stanie nietrzeźwości (0,85 mg/l w wydychanym powietrzu) kierował samochodem marki M. o nr rej. (...), będąc uprzednio prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, tj. popełnienia przestępstwa z art. 178a § 1 i 4 k.k., za co wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, orzekł od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy

Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w wysokości 10.000 zł oraz dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, zaliczając na poczet zakazu okres rzeczywistego stosowania tego środka, tj. od dnia zatrzymania prawa jazdy w dniu 3 kwietnia 2016 r. do dnia uprawomocnienia się wyroku.

Nadto, Sąd I instancji uznał D. D. za winnego tego, że dnia 3 kwietnia 2016 r. na drodze Z. - Z. znajdując się w stanie nietrzeźwości (0,85 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu) kierował samochodem osobowym marki M. o nr rej. (...) i nie zachowując należytej ostrożności spowodował zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że zjechał na pobocze jezdni i doprowadził do przewrócenia się pojazdu, w wyniku czego pasażer E. B. doznał obrażeń ciała w postaci rany tłuczonej głowy w okolicy potylicy, nadwyrężenia odcinka szyjnego kręgosłupa oraz stłuczenia okolicy łokcia lewego, które to obrażenia naruszyły czynności narządu jego ciała na czas nie dłuższy niż 7 dni, tj. popełnienia wykroczenia z art. 86 § 1 i 2 k.w., za który to czyn wymierzył mu karę 20 dni aresztu. Poza tym Sąd Rejonowy w Z. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, w tym wymierzył mu opłatę.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego Sąd Okręgowy w Z. wyrokiem z dnia 18 sierpnia 2020 r., sygn. akt VII Ka (...), uchylił zaskarżony wyrok w pkt 5 części rozstrzygającej, tj. w zakresie skazania D. D. za wykroczenie z art. 86 § 1 i 2 k.w. i postępowanie odnośnie do tego czynu, wobec stwierdzenia przedawnienia jego karalności, wobec D. D. umorzył, a kosztami postępowania dotyczącego tego czynu za obie instancje obciążył Skarb Państwa. Nadto Sąd odwoławczy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu I instancji w pozostałym zakresie oraz zwolnił oskarżonego od ponoszenia pozostałych kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Kasację od wyroku Sądu II instancji, w zakresie w jakim utrzymał on w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Z. oraz orzekł o kosztach postępowania odwoławczego, wywiódł obrońca skazanego, który zarzucił „rażące naruszenie prawa, mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie naruszenie art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., polegającą na nie zawarciu w opisie zarzucanego oskarżonemu czynu jego ustawowego znamienia prowadzenia pojazdu

mechanicznego „w ruchu lądowym”, a w konsekwencji obrazę prawa materialnego - art. 178a § 1 i 4 k.k. poprzez uznanie, iż oskarżony dopuścił się czynu opisanego w owym artkule przy jednoczesnej dekompletacji jego znamion”.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie punktów 2 i 3 wyroku Sądu Okręgowego w Z. z dnia 18 sierpnia 2020 r., sygn. akt VII Ka (...) (dotyczących utrzymania w mocy orzeczenia Sądu I instancji oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania drugoinstancyjnego) oraz przekazanie w tym zakresie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację Zastępcy Prokuratora Rejonowego w Z. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Argumenty przedstawione w kasacji obrońcy skazanego są bezzasadne w stopniu oczywistym. To zaś skutkowało skierowaniem kasacji, w celu jej rozpoznania, na posiedzenie wyznaczone w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie przypomnieć należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia wnoszonym przeciwko orzeczeniu sądu odwoławczego, a nie orzeczeniu pierwszoinstancyjnemu, co wyraźnie wynika z treści art. 519 k.p.k. Oznacza to, że w kasacji nie można podnosić zarzutów typowych dla postępowania apelacyjnego, kwestionujących orzeczenie pierwszoinstancyjne. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy w toku postępowania odwoławczego dojdzie do tzw. "efektu przeniesienia", czyli zaabsorbowania do orzeczenia sądu ad quem uchybień popełnionych przez sąd pierwszej instancji. Kontrolą kasacyjną objęte są kwestie wyłącznie prawne, zawężone do kategorii uchybień wymienionych w art. 523 § 1 k.p.k., popełnionych przez organ odwoławczy. Specyfika i wyjątkowość postępowania kasacyjnego nie pozwalają zatem na prowadzenie dublującej, "trzecioinstancyjnej" kontroli orzeczenia sądu pierwszej instancji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt IV KK 694/18).

Transponując powyższe uwagi o charakterze ogólnym na grunt niniejszej sprawy za oczywiście bezzasadny uznać należało powołany przez obrońcę skazanego w kasacji zarzut obrazy art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., która – zdaniem skarżącego - miała polegać na braku zawarcia w opisie zarzucanego D. D. czynu

jego ustawowego znamienia, tj. prowadzenia pojazdu mechanicznego „w ruchu lądowym”, co w konsekwencji skutkowało obrazą prawa materialnego - art. 178a § 1 i 4 k.k., poprzez uznanie, że oskarżony dopuścił się tego występkę, mimo dekomplementacji znamion tego czynu. Dyskredytując trafność ww. zarzutu wspomnieć wypada, że wyłączona jest możliwość skutecznego podniesienia w kasacji, pod adresem Sądu odwoławczego zarzutu obrazy art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w sytuacji utrzymania przez ten Sąd orzeczenia Sądu I instancji w zakresie sprawstwa i przyjętej przez Sąd meriti kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonemu czynu z art. 178a § 1 i 4 k.k.

W analizowanej sprawie autor kasacji mógłby zatem potencjalnie sformułować pod adresem Sądu Okręgowego w sposób prawidłowy jedynie zarzut obrazy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. i art. 178a § 1 i 4 k.k., tj. ewentualnego przeprowadzenia wadliwej kontroli odwoławczej w zakresie podniesionego w apelacji zarzutu niedokładnego określenia w wyroku skazującym przypisanego oskarżonemu czynu i jego kwalifikacji prawnej oraz przypisania oskarżonemu czynu z art. 178a § 1 i 4 k.k., mimo niespełnienia przez niego znamienia „prowadzenia pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym”.

W realiach niniejszej sprawy jednak i taki zarzut nie byłby trafny. Po pierwsze wskazać należy, że zarzut obrazy art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 178a § 1 i 4 k.k., kontestujący prawidłowość określenia przypisanego sprawcy przestępstwa z art. 178a § 1 i 4 k.k. i pominięcia w opisie czynu znamienia „w ruchu lądowym” nie był podnoszony w apelacji. Dopiero na rozprawie odwoławczej obrońca oskarżonego zasygnalizował Sądowi odwoławczemu takie uchybienie. Sąd II instancji nie pozostał obojętny wobec zaprezentowanej na rozprawie odwoławczej argumentacji skarżącego, ustosunkował się do niej, a następnie w motywach rozstrzygnięcia przedstawionych na str. 8 uzasadnienia wskazał, dlaczego zdyskredytował jej słuszność. Odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, w tym wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2019 r., sygn. akt II KK 198/18, Sąd Okręgowy w Z. wskazał, że do spełnienia określonego w art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. obowiązku dokładnego określenia czynu przypisanego oskarżonemu wystarczającym jest posłużenie się takimi sformułowaniami, które w

sposób niebudzący wątpliwości odpowiadają treści poszczególnych znamion przypisanego sprawcy czynu zabronionego. W konsekwencji uznał, że zawarcie w opisie czynu przypisanego D. D. określenia, że kierował on samochodem na drodze Z.– Z., odwołującego się do drogi łączącej ze sobą dwie miejscowości w sposób nie budzący wątpliwości odpowiada ustawowemu znamieniu „ruchu lądowego”. Przedstawiona w tym zakresie argumentacja Sądu odwoławczego jest przekonująca, logiczna i zasługująca na aprobatę.

Sąd Najwyższy w obecnym składzie w pełni aprobuje bowiem stanowisko wyrażone we wcześniejszych orzeczeniach Sądu Najwyższego, że zawarty w wyroku skazującym opis czynu musi być tak skonstruowany, aby odzwierciedlał realizację przez oskarżonego wszystkich ustawowych znamion przypisanego mu przestępstwa. Jakkolwiek najłatwiej jest to osiągnąć korzystając z języka ustawy, to jednak nie jest to wymóg kodeksowy. Z treści art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. nie wynika bowiem, ażeby w opisie czynu należało używać słów ustawy, określających poszczególne znamiona przestępstwa. Chodzi natomiast o to, aby ten opis odpowiadał znaczeniu wszystkich znamion ustawowych konkretnego przestępstwa. Przy opisie czynu należy posłużyć się takimi sformułowaniami, które w sposób niebudzący wątpliwości odpowiadają treści poszczególnych znamion przypisanego sprawcy czynu zabronionego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2014 r., V KK 156/14; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2019 r., II KK 198/18). W niniejszej sprawie jest oczywistym, że Sąd meriti przypisując D. D. czyn z art. 178a § 1 i 4 k.k. wymóg ten w pełni zrealizował, co czyni zarzut kasacji oczywiście bezzasadnym.

Jednocześnie analiza akt przedmiotowej sprawy nie nasuwa jakichkolwiek wątpliwości, że kontrola instancyjna przeprowadzona w niniejszej sprawie przez Sąd Okręgowy w Z. dokonana została właściwie i rzetelnie. Sąd II instancji rozpoznał wszystkie zarzuty wyartykułowane w apelacji obrońcy oskarżonego. Uwzględnił podniesiony przez apelującego zarzut przedawnienia karalności przypisanego oskarżonemu D. D. w punkcie 5 wyroku Sądu Rejonowego w Z. wykroczenia z art. 86 § 1 i 2 k.w., co skutkowało wydaniem w tym zakresie orzeczenia reformatoryjnego i umorzeniem postępowania w zakresie ww. czynu. Motywy dokonanej w tym zakresie korekty Sąd II instancji wyeksponował na str. 9-

10 uzasadnienia. Przedstawił również jasną i rzeczową argumentację, dlaczego nietrafnymi w realiach przedmiotowej sprawy okazały się zarzuty naruszenia przez Sąd I instancji prawa procesowego - art. 404 k.p.k. i art. 7 k.p.k. oraz prawa materialnego - art. 178a § 4 k.k. (str. 3-7 uzasadnienia).

Reasumując, kontrola odwoławcza została przeprowadzona w niniejszej sprawie prawidłowo i, wbrew twierdzeniom autora kasacji, próżno doszukiwać się w niej uchybień rodzących konieczność jej ponowienia.

Kierując się przedstawionymi motywami, nie dostrzegając w przedmiotowej sprawie zaistnienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 k.p.k. ani innego rażącego naruszenia prawa, mającego istotny wpływ na treść wyroku, Sąd Najwyższy na podstawie art. 535 § 3 k.p.k. rozstrzygnął jak w postanowieniu.

Sytuacja materialna skazanego nie przemawiała za potrzebą zwolnienia go, na podstawie art. 624 k.p.k., od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów postępowania kasacyjnego, dlatego też Sąd Najwyższy obciążył D.D. tymi kosztami.